

СВЕ ЈЕ СПРЕМНО ЗА ВЕЛИКУ ВОЈНУ ПАРАДУ У БЕОГРАДУ

Први пут после 1985. године Војска ће у пуној снази и сјају продефиловати улицама главног града, у част 70. годишњице од ослобођења српске престонице у Другом светском рату и стогодишњице почетка Првог светског рата. Пред хиљадама грађана и високим гостима, кораком победника проћи ће ешелони Копнене војске, Ваздухопловства и противваздухопловне одбране и Речне флотиле, распоређени у 26 полешелона.

Потово 3.000 припадника Министарства одбране и Војске Србије спремно је да, после интензивних припрема, 16. октобра продефилије новобеоградским Булеваром Николе Тесле, у част 70. годишњице од ослобођења српске престонице у Другом светском рату и стогодишњице почетка Првог светског рата. Биће то најмасовнија јавна војна манифестација у нашој земљи у последње три деценије. Први пут после 1985. године улицама главног града проћи ће толики број припадника Војске са ратном техником КоВ и ПВО, небом ће прелетети војни авиони и хеликоптери, док ће београдским рекама пловити бродови и чамци из састава Речне флотиле.

Одлука са највишег нивоа

Одлуку о одржавању војне параде, поводом 70 година од ослобођења Београда у Другом светском рату донео је председник Републике Србије Томислав Николић, а министар одбра-

Корак

победника

Програм војне параде

- Долазак председника Републике Србије и врховног команданта Војске Србије и председника Руске Федерације
- Почасна паљба
- Химна Републике Србије
- Говор председника Републике Србије
- Говор председника Руске Федерације
- Предаја рапорта команданта војне параде
- Падобрански скок – десант
- Дефиле пешадијског ешелона
- Егзерцир Гарде
- Дефиле бродова Речне флотиле
- Дефиле моторизованог ешелона
- Дефиле ваздухопловног ешелона
- Летачки програм Акро-групе „Стрижи“

Министар одбране Братислав Гашић

Србија се у два светска рата, по цену великих жртава, сврстала на страну слободног и праведног света. Овом војном парадом одајемо достојну почаст славним прецима. Данас, Србија и Војска Србије имају чиме да се поносе и то желимо да покажемо нашим грађанима и свим нашим пријатељима у свету.

Начелник Генералштаба Војске Србије генерал Љубиша Ликовић

Војна парада „Корак победника“ биће величанствен догађај, какав заслужују грађани Србије, припадници војске и посебно наши и совјетски хероји који су ослободили Београд 1944. и славна српска војска из Великог рата.

Напорно увежбавање

Иако су припреме у јединицама Војске Србије за параду почеле знатно раније, заједничке пробе кренуле су од 8. октобра на неколико локација у ширем рејону Града Београда. Пешадијски ешелон увежбавао се на Војној академији, део моторизованог ешелона са возилима точкашима на аеродрому Батајница, док су гусеничари свој део посла око припреме реализовали од 12. октобра на локацији недалеко од Ушћа, где су на Дунаву увежбавале и њихове колеге из састава Речне флотиле. Ваздухопловни ешелон припремао се на батајничком аеродрому.

не Братислав Гашић наредио је организацију тог догађаја, на коме се очекује присуство високих државних и војних делегација из иностранства, председника Руске Федерације Владимира Путина као и десетина хиљада грађана.

Командант параде је начелник Генералштаба Војске Србије генерал Љубиша Диковић, а његов заменик генерал-мајор Војин Ч. Јондић, начелник Управе за оперативне послове Ј-3.

Највише државно и војно руководство било је сагласно у одлуци да Београд и Србија, а пре свега хероји који су изборили слободу у два светска рата заслужују да се у спомен њихових подвига одржи војна парада. Министар одбране Братислав Гашић више пута је у медијима подсећао на чињеницу да се наша земља у два светска рата, по цену великих жртава сврстала на страну слободног и праведног света. Војска ће, како је рекао,

одати достојну почаст славним прецима.

Број припадника Војске Србије који ће 16. октобра учествовати у паради биће око 3.000. Ангажоваће се више од 300 борбених и неборбених возила – тенкова, транспортера, средстава специјалне намене, артиљеријских оруђа, средстава за противваздухопловна дејства. Најављено је и учешће чувене руске ваздухопловне акробатске групе „Стрижи“.

Од плотуна до палобранског десанта

Знак за почетак параде „Корак победника“ биће почасна артиљеријска паљба из шест оруђа. Пешадијски ешелон биће саста-

Излог војне технике

У саставу моторизованог ешелона биће теренска моторна возила марки „Пух“, „Дефендер“ и „Пинцгауер“, средства телекомуникације и информатике представитиће се на моторним возилима „ТАМ 110“ и „ТАМ 150“. Булеваром Николе Тесле продефиловаће средства артиљеријских и ракетних јединица за противваздухопловна дејства: топ 40 милиметара А-70 „Бофорс“, носачи ракета за ракетне система „Куб“ и „Нева“ средства јединица артиљерије – самоходни вишецевни лансер ракета 128 mm „Огањ“ и топ-хаубица 152 mm М84 „Нора“, затим моторна возила високе проходности „НММВВ – НАМЕР“, полицијско борбено возило ВПБ М-86 и противоклопно артиљеријско оруђе ПОЛО М-83.

Представитиће се и средства инжињеријских јединица, наоружање и војна опрема у развоју Војно техничког института и Јавног предузећа „Југоимпорт – СДПР“ и на крају, ударна песница оклопних и механизованих јединица – борбена возила пешадије БВП М-80А и тенкови М-84.

Ваздухопловни ешелон састојаће се од ловачких авиона МиГ-29 и МиГ-21, јуришника „Орао“, школско-борбених авиона „Супергалеб Г-4“, транспортних авиона Ан-26 и школских авиона „Ласта“. Небом изнад Ушћа летеће и хеликоптери Ми-8, Ми-17 и „Газеле“.

У ешелону пловних објеката Речне флотиле биће речни патролни чамац, брод посебне намене „Козара“, речна станица за размагнетисање бродова „Шабац“, група речних миноловаца, десантних јуришних чамаца и речних патролних чамаца.

Историјат војних парада у Србији

У Краљевини Србији, Указом од 14. марта 1884. године, прописано је да се „општенародни празници и државне светковине прослављају у целој земљи, где има војске, уобичајеним церемонијалом и војничком парадом“. Одржавале су се на дан пуковских слава и поводом додељивања почасних назива батаљонима. Такође, одржаване су непосредно пре почетка рата и на бојиштима за време ратног стања. Успостављањем мира, победничке војске прослављале су тријумф великом војном парадом уз корачнице или маршеве.

Припадници Народноослободилачке војске Југославије одржавали су војне параде од 1941. до 1945. године, као смотре јединица или прославе поводом обележавања значајних догађаја. Први већи дефиле у послератном периоду одржан је на Бањици, 27. октобра 1944, седам дана после уласка партизана у Београд. Постројене јединице 1. пролетерског корпуса поздравиле су врховног команданта Јосипа Броза Тита, а после завршене смотре и одржаног говора извеле су свечани дефиле.

Прве масовније параде одржане су 1. маја 1945. у Београду, Крагујевцу, Нишу, Новом Саду, Сплиту и Сарајеву. Наредне две године, војне параде одржаване су у свим већим гарнизонима поводом обележавања Дана победе – 9. маја, затим Дана Републике – 29. новембра и Дана армије – 22. децембра. Касније, парадом је обележаван само 1. мај у главним градовима република, а од 1957. године одржавају се једино у престоници Србије. „Првомајска парада“ организована је у оквиру прославе Међународног празника рада и у њој су учествовале војне јединице, спортске, политичке и друге друштвене организације.

Од 1965. године параде се одржавају сваке пете године, поводом Дана победе. У наредне две деценије одржане су 1970, 1975. и 1985. године у Београду поводом обележавања победе над фашизмом. У Карловцу је 1971. године одржана парада у част завршетка маневра „Слобода 71“, а 1972. свечани дефиле Југословенске ратне морнарице поводом здружене тактичке вежбе „Подгора 72“.

Прва војна парада без присуства врховног команданта маршала Тита, а последња организована у СФРЈ, одржана је 9. маја 1985. године у Београду. На парадни је учествовало 6.690 припадника ЈНА, територијалне одбране, милиције и цивилне заштите. Том приликом извршена је смотра оружаних снага пред највишим државним званичницима и председником Председништва СФРЈ Веселином Ђурановићем. Командант параде био је генерал-потпуковник Здравко Димић. Парадни поредак бројао је 10 ешелона, а одржана је и изложба наоружања и војне опреме на Ушћу.

Ванредне војне параде одржаване су у част страних државника који су долазили у посету Југославији, те су приређене у част етиопијског цара Хајла Селасија, председника Турске Џелала Бајара, председника Владе Краљевине Бурме У Нуа, председника Владе Индије Џавахарлала Нехруа, грчког краља Павла и председника Египта Гамал Абдел Насера.

У данашње време, Министарство одбране даје предлог и надлежно је за организацију војних парада, а одобрава их председник Републике.

Учесници

Командант војне параде

Команда војне параде

Заставни вод

Пешадијски ешелон

Подешелон ратних застава
 Подешелон бригада Копнене војске
 Подешелон Команде за обуку
 Подешелон Ваздухопловства и ПВО
 Подешелон Речне флотиле
 Подешелон јединица војне полиције
 Подешелон Специјалне бригаде
 Подешелон декларисаних јединица
 Подешелон Војне академије и
 Подешелон Гарде

Моторизовани ешелон

Подешелон специјалних снага
Подешелон Бригаде везе
Подешелон јединица артиљеријско-ракетних јединица за ПВД
Подешелон ракетних јединица за ПВД
Подешелон јединица артиљерије
Подешелон моторних возила високе проходности „Хамви“
Подешелон полицијских борбених возила
Подешелон противоклопног артиљеријског оруђа ПОЛО М-83
Подешелон инжињеријских јединица
Подешелон средстава Војно-техничког института и ЈП „Југоимпорт – СДПР“
Подешелон борбених возила пешадије БВП-М80А
Подешелон тенкова М-84

Ваздухопловни ешелон

Први налет: авиони „миг-29“
Други налет: авиони „миг-21“
Трећи налет: авиони „орао“
Четврти налет: авиони „Г-4“
Пети налет: авиони „ласта“
Шести налет: авион „Ан-26“
Седми налет: хеликоптери различите намене (ХТ 40/48 Хо42/45 и Хн42/45)
Осми налет: ваздухоплови за падобрански десант

Ешелон пловних објеката Речне флотиле

Речни патролни чамац (РПЧ-111)
Брод посебне намене „Козара“ (БПН-30)
Речна станица за размагнетисање бродова „Шабац“ (РСРБ-36)

Група речних миноловаца (РМЛ-341, РМЛ-332, РМЛ-336 и РМЛ-335)

Група десантних јуришних чамаца (ДЈЧ-411, ДЈЧ-412 и ДЈЧ-413)

Група речних патролних чамаца (РПЧ-22, РПЧ-213, РПЧ-214 и РПЧ-216)

Падобрански десант (30 падобранаца)

Почасна чета Гарде за дочек председника Републике Србије

Репрезентативни оркестар Гарде и војни оркестар Ков

Почасна артиљеријска јединица Гарде за почасну артиљеријску палбу (6 оруђа)

вљен од десет подешелона које ће чинити припадници Копнене војске, Ваздухопловства, Команде за обуку, Гарде, Специјалне бригаде и Војне академије. Они ће носити пуковске заставе из Првог светског рата, заставе јединица које су учествовале у ослобођењу Београда у Другом светском рату и садашње заставе јединица Војске Србије.

Моторизовани ешелон чиниће 14 подешелона покретних средстава наоружања и војне опреме која се налази у употреби Војске Србије, док ће последњи ешелон чинити системи који тек треба да се уведу у употребу.

Падобранским десантом у ширем рејону споменика „Вечна ватра“, између булевару Николе Тесле и Дунава, представиће се и 30 припадника 63. падобранског батаљона што ће означити крај дефилеа.

Пешадијски и моторизовани ешелони кретаће се Булеваром Николе Тесле из правца тржног центра „Ушће“. Ваздухопловни ешелон ће из правца Калемегдана прелетети простор који се налази између Палате Србија и реке Дунав, а дефиле ешелона пловних објеката Речне флотиле одвијаће се од Калемегдана до Земуна, десном обалом реке Дунав. ■

Александар ПЕТРОВИЋ
Снимили Душан АТЛАГИЋ и
Игор САЛИНГЕР